

כל הגט פרק שלישי גיטין

כו.

עין משפט
נר מצוה

יד א מ"י פ"ג מהל'
גירושין הלכה ז סג
ע"ז:
ב [טו"ט ח"מ כ"י מג
ספיק א ויטמן מד ספ"י
ה]:
ג ב מ"י ט"ז ש"ע
ח"מ סימן מח ספיק
א:
מד ד ה מ"י פ"ג מהל'
גירושין הלכה ז סג
ע"ז:

תוספות ר"ד

מתני' הכותב תופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום הזמן שטרי מלוה צריך שיניח מקום המלוה ומקום הלוה ומקום הזמן ומקום המעות שטרי מלוה צריך שיניח מקום הלוקח ומקום המוכר ומקום המעות ומקום השדה ומקום הזמן מפני התקנה ר' יהודה פוסל בכולן ור' אלעזר מכשיר בכולן חוץ מגיטי נשים שנאמר וכתב לה לשמה פ"י אבל שם העיר תיבת ולא יועיל אותה הגט אלכו לבני אהה העיר ולבנות אותה העיר וכן נמי בשטרי הלואה ובכשורי מקח ובמכר וסחמא דמילתא איך הסופר מוסיף תופסי אלכו לבני עירו ואינו משיב אל לבו שפא יבא לידו מעיר אחרת: אמר רב יהודה אמר שמואל וצריך שיניח אף מקום הדין את מותרת לכל אדם ור"א הוא דאמר עידי מסירה כרתי ובעיא כתיבה לשמה: מאי מפני התקנה ספני תקן סופרים וברין הוא דאפילו תופס נמי לא לכתוב ומשום תקן סופרי שרו ליה רבנן ור' יהודה פוסל בכולן גזר תופס אטו תורף וגזר שטרות אטו גיטין ור"א מכשיר בכולן חוץ מגיטי נשים תופס אטו תורף גזר שאר שטרות אטו גיטין לא גזר (ל' תופס אטו תורף:

(א) נראה מה דרבינו סובר דעת רש"י דתקופה גט בשטרות גזר אטו גיטין ועי' בתוס' ד"ה ר"ח

בין רבי יהודה בין ר"ש לא שנא וכו'. ורז יוסף דמסקי צפ"י ככל מערבין (עירונין דף ע"ז:) לר"ש לית ליה צרייה גבי הריני מערב לשבחות של כל השנה כולה רציתי אלך רציתי לא אלך דמסקי רז יוסף אפיון ולר"ש ראה מצעדו יום עירובו עירובו כו' רז יוסף יתלן בין צמולה צדעת עזמנו למולה צדעת אחרים:

התם ברכתני מעמא כו'. צפרק ככל מערבין (עירונין דף ע"ז:) מפרש רבא טעמא משום דצפיקן ראשית שצרייה ניכרין ונראה דהתם גריס רבא מדאליירי אצ"י צמריה ועוד דהתם נמי מסיק טעמא כי הכא: רבי אלעזר מכשיר בבולן. פירש בקונטרס וצ"ל צדעת שנייה מקומות הללו וקשה לר"י דבגמרא פסוק רז כו' אלעזר וקאמר אפי' בשטרות והאמר רז פפי כו' אלמא מחזי כשקרא ה"ג מחזי כשקרא ואי לא מכשיר ר"א אלא צטופס דשטרות מה מחזי כשקרא איכא ומה מחזי כשקרא ה"ג ומהו ומהו ועוד משמע דלא פריך מדרב פפי אלא משום דפסוק כו' אלעזר אלא אי הוה סבר כרבנן הוה ניחא ליה ואי שייך צטופס מחזי כשקרא אפי' סבר כרבנן תקשי לרב פפי ונראה לר"י דר"א מכשיר בשטרות אפי' תורף והשטא מיהו כשקרא שכתוב פלוני ליה מפלוני ועדיין לא ליה חוץ מגיטי נשים דפסול אפילו טופס מדקמני משום שנאמר וכתב לה משמע דפסול בגיטי נשים טפי מת"ק ור"א ונראה ליה לגמרא דר"א מכשיר בשטרות אפי' תורף דפריך מדרב פפי דלמא צטופס דשטרות דווקא מכשיר וי"ל דאם אימתא דלא מכשיר אלא צטופס היה לו לקצוע דברי ר"א אחר ת"ק והיה לו לקצר ולשנות ר' אלעזר פוסל בגיטי נשים ור' יהודה פוסל בצולן וגם היה דאזי לשנות צפדו אזי שכל אחד מתמיר משלפניו אלכו אזי רבי אלעזר אחא לאכשורי בשטרות אפי' תורף ניחא דתנא דברי רבי יהודה קודם משום דקאי את"ק דאליירי צטופס ור"א בשטרות מכשיר טפי מתנא קמא וצריכינן פסול טפי: חוץ מגיטי נשים. ואין לומר בשחזורי עבדים נמי פסול דאם כן צפ"ק (לעיל ע"ג.) גבי שלשה דברים ששוו גיטי נשים לשחזורי עבדים יתמי וכדברי ר"א בצרעע דקמני וכדברי ר"מ בצרעע: וצ"ר שיניח מקום הדין את מותרת לכל אדם. ככל דוכתי משמע שכותבין לשון זה בגט וצ"פ צמרא (קמין פה.) נמי תניא גופו של גט הדי את מותרת לכל אדם והנהיג ר"מ לכתוב לשון זה בגט אלכו צטופסי גיטין לא היה כתוב ומ"מ אין להוציא לנו על גיטין הראשונים שהרי מאריכינן לכתוב כמה לשונות בגט דחשיב כמו הדי את מותרת לכל אדם: **אבל סיפא** דקתני שאין קיום הגט א"א בחותמיו אימא ר"מ היא. תימה דצטופ פקח שני לעיל (דף ע"ג.) מוקי לה ר' זריקא א"ר יוחנן כר"מ ופריך עלה מההיא דמחזיר דלאמר רבא צר בר תנה א"ר יוחנן ר"א היא ודחא לשנויי אמוראי עינהו אליבא דר' יוחנן ומאי קושיא הא משמע הכא דאע"ג דמוקינן ההיא דמחזיר כר"מ מ"מ מוקמינן שפיר ההיא דהכל כשרים כר"מ ואור"י דלע"פ עשושה לביטולא צוה מ"מ מייסבך דלמאי כחד תנא אלכו אלכו דפירקין ודאי ר' יוחנן מוקי לה כר"מ משום טעמא דמסקי מדסיפא ר"א רישא לכו ר"א דמטעם זה קאמר ר"י צפרק ד' אחין (יבמות דף ס:) אחיות איני יודע מי שנאן ועוד דבתרמי קמייתא דמתניין צמלא פירקא איכא קפידא טפי לאוקמיניהו כחד תנא:

מפני התקנה מאי מפני התקנה. מקום הזמן ותנא דתקנה בגמרא אחר כך היינו משום דתנא לפרושי מפני התקנה אליבא דמתן דמוקי לה כר"א דאין פירושו כמו למאן דמוקי לה כר"מ: קא

לא רצה אינה מקודשת. דלא צעל אלכו על תנאי ולא תקיים וכי רצה מיהא מקודשת ואע"ג דמשעת צעילה ספק רוצה ספק אינו רוצה אמרינן הוצרך דמשעת צעילה הוה קידושין: **טבלים למפרע.** שהרי לא הוצרכה התרומה מעולם: **לכשיבצע.** כשיבצע לדי כך ודאי טבלים שמה אלכו אין לתוש לכך דלא טופס ליבצע: **מתני'** הכותב טופסי גיטין. צטופס הוא וטול שכו ורצה שיהו מוומנין לו פעמים שאלס בלא לשוכרו והוא טרוד בשטרות אחרים: **לדיך שנייה מקום האיש וכו'.** שאם רואה חבר צנייהס לא יאמר הריני כותב כל הגט ובגמרא (י) מפרש טעמא: **לדיך שנייה מקום כו'.** ואם שמע שהיה אחד רודף אחר מצירו להלותו מנה לא יאמר הריני כותב מיד ואניח מקום הזמן לצדו שלא יהא שטר מוקדם אלכו לדיך שנייה מקום הלוה והמלוה והמעות אע"ג דליכא למישא למידי וצריה שטרות אטו גיטין: **מפני הסקיה.** בגמ' מפרש שהיכא קאי: **פוסל בצולן.** ואפילו הניח מקומות הללו וטעמא מפרש בגמ': **ר' אלעזר מכשיר כולן.** וצ"ל שנייה מקומות הללו: **חוץ מגיטי נשים.** דגורין בןן טופס אטו תורף: **שנאמר וכבד לה.** בגמרא פריך האי אסורף הוא דכתיב: **גמ' אף מקום הדי את מותרת.** שגם זה עיקרו של גט: **עדי מסירה כרתי.** הלכך וכבד לה לאו אחתימה קאי דחתימת עדים אינה אלכו מדברי סופרים מפני תיקון העולם וכי כתיב וכבד לה משמע אעיקר כריתות קאי דהיינו כל הני דאמרין: **ולריבא.** לשמואל לאוקמי להני תלת סתמי כר"א ולמימנא צכולו והוא ששיר מקום התורף אין כותבין על המחזיר (לעיל דף כ"א.) והכל כשרין לכתוב (לעיל כ"ג.) והכותב טופסי גיטין כולהו אוקמיניהו שמואל כר"א: **דקתני אין כותבין.** והדר תנא כתבו על המחזיר כשר ומדקשיא רישא לכיפא אוקמינא דהכי קאמר אין כותבין טופס שמה יכחז תורף כו': **אלכו סיפא.** הכל כשרין לכתוב דקתני

תורה אור השלם
1. כי יקח איש אשה ובעלה ויהיה אם לא יבא תמידין ובעיניו כי יבא בה ערות דבר וכתב לה ספר בריתו ונתן בידה ושלחה מביתה:
דברים כ"ד א

מוסף רש"י

שמה יבצע הגזר. קודם שפירש מתן (עירונין כ"ג) והוצרך שלא היה עתה ללא לדי הפירוש ומהו טבלים למפרע (חזיון ד') דבשנא כי מפרש לה אחר וכן איכא למימר הן דמטא השטא לחלק הן יס צרייה דמשיקרא בתוך הגזר נמי ידעיה והיא משעת קריאת שם וחולין שמה. אלכו כי בקע אחר ולא איכרי לה חרומה מיניה מאי יס צרייה איכא למימר, הא אפילו לבסוף לאו נללל דמיתה אחלי ועובדי ד'. לכשיבצע. בני דבבא, כלומר דלא חייבין לה (וסוכה כד.) ועי' חזיון ד')

שאיין קיום הגט אלכו בחותמיו: **אימא ר' מאיר היא.** ואינו לדיך לשייר מקום התורף ואשמעינן שמואל דלדיך ורבי אלעזר היא. וסיפא דקתני שאין קיום הגט אלכו בחותמיו לאו לאכשורי תורף דחרש שוטה וקטן דשלא לשמה קאי אלכו אחתימה קאי האשה כותבת את גיטה לשמה והאיש שוצרו שאין קיום הגט אלכו במסירתו ולא בחתימתו. והוא דנקט חותמיו משום דרוב עדי מסירה הם החתומים צו (ע"ר) גיטין חתומים הם אפי' לר"א מפני תיקון העולם: **איכא לאוקמא כו' אלעזר.** ולא קשיא מידי דכפרישית: **אלכו הא מדסיפא.** פליג ר' אלעזר ארישא דקתני רבי אלעזר מכשיר בצולן חוץ מגיטי נשים ורישא מכשיר אף בגיטי נשים: **אימא רישא לאו רבי אלעזר היא.** וא"צ לשייר מקום הדי את מותרת אלכו מקום השמות לצדן משום קטטה דלקמין (ט) קמ"ל. שמואל דרישא נמי כר"א ומרי תנאי ואלכיה דר' אלעזר דלקמיה: **מפני הסקיה סופר.** התירו לכתוב טופס שלא לשמה: **ור"א היא.** הא דקתני מפני התקנה התירו לכתוב טופס הא לאו הכי הדי אסיר רבי אלעזר היא דבעי לשמה צכתנה מדלוריתא: **לא לבסוף.** דלמנא אחי לכתוב תורף אלכו משום תקנה סופר שיהו מוומנין לו שרו ליה וצ"ל שישיר תורף לכתוב לשמה ותורף דשאר שטרות נמי גזר משום תורף דגיטין: **ורבי יהודה כו'.** וגזר שטרות אפי' טופס אטו גיטין: **שטרות אטו גיטין.** צטופס לא גזר דגזריה לגזירה היא: **והא כי כסיב לה אסורף כתיב.** דקרא כריתות כתיב (י) דהיינו תורף והיכי יליף ר"א מיניה למיסר טופס: **אלכו.** לא תימא שנאמר דמשמע מיניה יליף אלכו משום כלומר משום שנאמר בתורף וכבד לה לשמה גורין טופס אטו תורף דלוריתא: קשיא